

SAMRÁÐINGARNAR Í KEYPMANNAHAVN

ligt, at føroyingar venda sær til Danmark og biðja um hjálp. – Tað er tó greitt, at tað mugu vera føroyingar sjálvir, sum skulu loysa høvuðspartin av uppgávu. Tit mugu sjálvir tryggja, at fiskastovnamir menna seg aftur.

Eg veit væl, at nógvir føroyingar er ikki so fegnir um ta loysn, sum er fingin í fiskiðnaðinum, men hertil er at siga, at hetta er bert ein fyrbilsloysn, sum er neyðug her og nú í sambandi við eina sanering av vinnuni.

Føroyavinur

Henning Rasmussen sigur seg kenna nógvar føroyingar. Hann hevur einki imóti at bera heitið »Føroyavinur«. – Eg veit eisini, at tað finnst nógva dugnalig vinnulívsfólk í Føroyum og somuleiðis fleiri dugnaligir og virdir politikarar og eg havi tað álít á hesum fólkum, at tey eru før fyri at gera sitt til at endurreisa búskapin og at fáa fólk aftur í arbeiði.

Eg veit væl, at hetta er ein sera torfør støða hjá tykkum í løtuni, og at mong liða undir henni. Men eg má víðganga, at eg havi eina vón um, at tað ber til at betra um støðuna eftir nøkrum fáum árum.

Henning Rasmussen vónar eisini, at okkurt skilagott fer at spyrjast burtur úr teimum samráðingum, sum nú vera millum danskar og føroyskar myndugleikar, soleiðis at Danmark letur føroyingum ta hjálp, sum er neyðug.

Ábyrgdin og framtíðin

– Men tað er sera avgerandi, at føroyingar sjálvir taka á seg ábyrgdina fyri framtíðini, eisini ta búskaparligu ábyrgdina.

Henning Rasmussen sigur annars, at fólkatingsnevndin, sum vitjaði í Føroyum herfyri, fekk nógva burtúr. – Eg havi skilt, at limirnir fingi eina sera góða viðferð í Føroyum, og at teir fingi eitt sera gott innlit í trupulleikarnar.

Eg haldi eg tosi fyri ein stóran meiriluta í fólkatinginum, tá eg sigi, at vit skilja væl støðuna hjá føroyingum. Sambært tí felagsskapi vit og føroyingar eru partur av, hava vit eina skyldu mótevnis føroyingum, og ta ábyrgd vilja vit liva upp til.

Henning Rasmussen heldur, at tað er týðningarmikið, at føroyingar eru umboðaðir á fólkatingi. Hesi bæði hava stóran týðning fyrri, at danir kunnu fáa eina betri fatan av føroyskum viðurskiftum.

Forsætisráðharrin fingið ráðgeva í føroyskum málum

– Eg ivist ikki í, at tit skulu klára tað. Tit eiga nógva væl útbúgvandi fólk og fólk við hugskotum, sum kunnu fjóltátta vinnuna meira. Men tað verður eingin løtt uppgáva at loysa trupulleikarnar. Eftir míni meting liggja ongar loysnir »lige om hjørnet«, sigur nýggi ráðgevin í føroyskum málum, sum danski forsætisráðharrin herfyri setti

Jan Müller úr
Keymannahavn

At danski forsætisráðharrin tekur støðuna í Føroyum í størsta álvara fingi vit eitt prógv um nú um dagarnar, tá ein av toppembætismonnunum í danska figgjarmálaráðnum, Lars Tybjerg, varð fluttur yvir í forsætismálaráðið at arbeiða. Hann er kommiteraður ella ráðgevi hjá forsætisráðharranum í øllum spurningum, sum víðvíkja Føroyum og Grønlandi.

Higartil hevur Gunnar Martens, kommiteraður í forsætismálaráðnum, í høvuðsheitum tikið av av hesum málum, men nú hevur forsætismálaráðharrin so mett, at tað er upp á tíðina at lata eitt av teimum yngri og meira kraftmiklu embætisfólkunum burturav arbeiða við og ráðgeva í føroyskum og grønlandskum málum. Nú er henda ráðgeving so økt við einum nýggjum starvi. Lars Tybjerg kemur í veruleikanum at vera høgrahond hjá Poul Nyrup Rasmussen í einum og øllum, sum hevur við Føroyar at gera.

Henda broytingin kemur eisini í kjalarvörinum á tí kritikki, sum hevur verið at nettupforsætismálaráðnum fyrri gjøgnum øll 80-ini at hava verið alt ov passivt í spurningum, sum hava víðvíkt Føroyum.

Nú skal so vend koma í. Hóast nýggi ráðgevi forsætismálaráðharrans ikki er millum teir eldri embætismennin, so hevur hann tó havt eina lynkarrieru og er tað hann, sum hevur leitt samráðingarnar, sum hava verið í figgjarmálaráðnum við føroyingar.

Tíðindablaðið Sosialurin hevur hitt Lars Tybjerg á Christiansborg nú beint undan torføru samráðingunum í dag.

Avbjóðing

Lars Tybjerg hevur arbeitt í figgjarmálaráðnum í fleiri ár. Í 1991 tók hann við sum danskur umboðsmaður í nýggja Eysturbankanum í London. Fyri nøkrum mánaðum síðani fekk hann tilboð um arbeiði í forsætismálaráðnum og tað helt hann vera so mikið áhugaverda avbjóðing, at hann tók av. Frá 1. sept. hevur hann virkað sum serstakur ráðgevi í føroyskum og grønlandskum viðurskiftum hjá forsætisráðharranum sjálvum.

Lars Tybjerg sigur, at tað á ráðharrastovni er bæði ein tørvur á og eitt ynski um at víðka ráðgevingina í sambandi við bæði Føroyar og Grønland.

Men hvørjar fortreytir hevur hann so at kunna ráðgeva sjálvum forsætismálaráðharranum um føroysk viðurskifti?

– Eg skal víðganga, at kunnleiki mín til føroysk viðurskifti er avmarkaður. Fyrstu ferð, eg var í Føroyum, var saman við politisku og búskaparligu nevndini hjá fólkatinginum herfyri. Ferðin var ein sera góð introduksión og eg haldi vit fingi nógva burtúr.

Støðan álvarslig

Hvat heldur Lars Tybjerg so um støðuna í Føroyum?

– Eg kann ikki siga annað, enn at hon er ógvuliga álvarslig. Tað, sum er hent í fiskivinnuni við minkandi fiski og botnprisum, er sera hugstoytt. Men tann sein-

asta frágreiðingin frá bygnaðarnevndini vísir tó á, at ein eigur ikki heilt at missa vónina um at fáa stovnarnar upp aftur.

Lars Tybjerg heldur, at skundað eigur at verða undir at fáa lønandi virksemlu í øðrum vinnum eisini og vísir hann her m.a. til ferðamannavinnuna. – Føroyar eru ómetaliga nógva bundnar at bara eini vinnu, og tað er hetta tit mugu royna at broyta. Og eg ivist ikki í, at tað finnst føroyingar, sum hava hugskot til at fara nðir nýggjar framleiðslur.

Fyrirleikað fund

Lars Tybjerg vónar, at tað verður ein góður fundur týsdagin. Danskir embætismenn hava arbeitt við fyrirreikingum til fundin í fleiri mánaðir. – Vit hava fyrirleikað okkum væl, leggur hann afturat.

Samráðingarnar við føroyingar verða førdar av figgjarmálaráðharranum og búskaparmálaráðharranum, men tað er sjálvandi eftir avtalu við forsætismálaráðharran. Lars Tybjerg hevur sostatt ein sera týðandi leiklut í hesum samráðingum.

Fundurin byrjar kl. 10 í dag. Tá partarnir møttust 28. mai, fingi teir alt frá hondini eftir einum degi. Lars Tybjerg vónar, at hetta eisini fer at eydnast hesuferð. – Men tað er greitt, at vit brúka ta tíð, sum er neyðug til at koma til eitt úrslit.

Lars Tybjerg hevur bert positivt orð at siga um føroysku samráðingarfólkini. Hann heldur, at hvørki Marita Petersen ella Finn-bogi Ísakson standa nakað aftanfyrir donsku politikararnar, tá hesi hitast á fundi.

Danski forsætisráðharrin vil hava meira at vita um føroysk viðurskifti og betri ráðgeving og hevur tí sett tann roynda Lars Tybjerg í nýtt starv í forsætismálaráðnum. Hann hevur verið høgra hond hjá Lyksetoft, nú er hann tað hjá Nyrup Rasmussen. Tað er eisini hann, sum leiðir samráðingarnar í dag frá embætismannastíðu

Men hvat heldur Lars Tybjerg um tær atfinningar, sum hava verið móti føroysku embætismonnunum um, at teir ikki eru nóg góður stuðul hjá politikarunum? – Teir embætismenn, eg havi møtt, hava so sanniliga dugað sína uppgávu. Vit mugu ikki gloyma, at her er talan um sera stórar og nýggjar trupulleikar, har vit vita, at embætismenninir

hava verið undir sera høvum arbeiðsstryði, nú alt hendi so knappliga.

Ikki blanda seg men geva ráð

Vit spurdu Lars Tybjerg um donsku politikararnar á fundinum týsdagin fara at krevja av føroyingum, at tað verða gjørdar ávisar sparringar og broytingar á